

Rynek ubezpieczeniowy w Polsce w 2008 r.

– informacja dla Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych –

1. O Polskiej Izbie Ubezpieczeń

Polska Izba Ubezpieczeń jest działającą na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej organizacją samorządu branżowego, reprezentującą wszystkie zakłady ubezpieczeń działające w Polsce. Do podstawowych zadań PIU należy wspieranie ustawodawcy w zakresie kształtowania prawa asekuracyjnego. Izba prowadzi także działania mające na celu zwiększenie świadomości ubezpieczeniowej społeczeństwa oraz prowadzenie wielostronnego dialogu na rzecz rozwoju sektora ubezpieczeń w naszym kraju.

Polska Izba Ubezpieczeń działa od 1990 roku. W 2008 r. PIU zrzeszała 77 członków. Wśród nich było 58 spółek akcyjnych, 10 oddziałów zagranicznych oraz 9 towarzystw ubezpieczeń wzajemnych.

2. Rys makroekonomiczny

Rok 2008 był trudnym okresem dla globalnej gospodarki i rynków finansowych. Kryzys finansowy, który wybuchł w połowie 2007 roku, był początkiem poważnych problemów gospodarki światowej. Polska, choć z pewnym opóźnieniem, również zaczęła odczuwać skutki kryzysu. Mimo tego, że wzrosło bezrobocie i spadł przyrost PKB, Polska jest krajem, który najlepiej w całej Unii Europejskiej poradził sobie ze skutkami kryzysu. Według danych Eurostatu, wzrost PKB Polski w I kwartale 2009 r. wyniósł 1,9 proc. i był to najwyższy wzrost w całej Unii Europejskiej. UE w tym samym okresie zanotowała 2,5 proc. spadek PKB. Jedynym krajem wspólnoty, w którym prócz Polski nastąpił wzrost PKB, był Cypr.

Zawirowania na światowych rynkach finansowych nie przełożyły się na bezpieczeństwo pieniędzy, które klienci powierzyli polskim zakładom ubezpieczeń.

Wszystkie zakłady spełniają ustawowe wymagania co do poziomu rezerw i marginesu wypłacalności. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wszystkich polskich zakładów ubezpieczeń wynosiły na koniec 2008 r. prawie 98 mld zł, o ponad 9 proc. więcej niż rok wcześniej.

3. Rynek ubezpieczeń w Polsce w 2008 r.

Zarówno segment ubezpieczeń życiowych jak i majątkowych odnotowały bardzo dobre wyniki, jeśli chodzi o przypis składki. 66 działających w 2008 r. krajowych zakładów ubezpieczeń zebrało w ciągu roku niemal 60 mld zł składki. Był to wynik o 36,6 proc. lepszy niż rok wcześniej.

Należy dodać, że w Polsce ponad 500 zakładów ubezpieczeń prowadzi działalność na podstawie tzw. notyfikacji, zgodnie z zasadą jednolitego paszportu europejskiego. Statystyki, dotyczące biznesu towarzystw notyfikowanych nie są jednak prowadzone przez żadną instytucję.

Zgodnie z raportem Comite Europeen des Assurances (CEA, Europejskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli), Polska zajmuje obecnie 11 miejsce w Europie pod względem wartości zbieranych rocznie składek (16,9 mld euro). Plasuje to nasz kraj w tej samej lidze co Dania, Szwecja czy Austria. Należy jednak zaznaczyć, że wielkości opisujące polski rynek, a wyrażane w euro mogą podlegać dużym wahaniom ze względu na kurs złotego względem euro. W 2008 r. średnioroczny kurs EUR/PLN (według danych NBP) wynosił 3,5166 zł. Tymczasem po pierwszych sześciu miesiącach tego roku, kurs średni europejskiej waluty wynosi już 4,47 zł. Dlatego najbardziej miarodajne wydaje się opisywanie polskiego rynku w polskiej walucie. Obecnie składka na statystycznego Polaka wynosi ponad 1,5 tys. zł, podczas gdy w 2007 r. było to ok. 1,2 tys. zł. W Polsce wciąż na rynku dominuje kilka największych zakładów. Pięciu liderów w segmencie życiowym stanowi niemal 70 proc. całego rynku, natomiast w majątkowym udział pięciu największych towarzystw sięga 71 proc.

W 2008 r. polskie firmy ubezpieczeniowe zatrudniały ponad 29,5 tys. pracowników etatowych, co stanowiło 0,55 proc. wszystkich zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw (wg. danych GUS za grudzień 2007 r.). Towarzystwa współpracowały też z ponad 55 tys. agentów ubezpieczeniowych, nie będących na etacie w żadnej firmie. Rok 2008 nie przyniósł dużych zmian, jeśli chodzi o liczbę zatrudnionych w towarzystwach ubezpieczeniowych. W firmach działu I pracowało na koniec 2008 r. 7269 osób, czyli o 0,5 proc. mniej niż rok wcześniej. W towarzystwach działu II zatrudnionych było 22315 osób, o 3,5 proc. mniej niż rok wcześniej.

Składka zebrana przez ubezpieczycieli stanowiła 2008 r. 4,7 proc. polskiego PKB. Z danych GUS wynika, że PKB Polski wyniósł w 2008 r. 1,271 bln zł (wzrost rok do roku o 4,9 proc.). W Unii Europejskiej – według danych CEA – stosunek wartości zbieranych składek do PKB – przekracza 7 proc.

3.1. Kanaly dystrybucji ubezpieczeń

Sprzedaż ubezpieczeń majątkowych w Polsce od lat zdominowana jest przez agentów i to właśnie im zakłady zawdzięczają największą część zbieranych składek – ok. 42 proc. Ważną rolę odgrywają też pracownicy zakładów ubezpieczeń nie będący agentami (ponad 20 proc. składek) oraz brokerzy (prawie 13 proc. składek). W Polsce nadal bardzo dynamicznie rozwija się rynek sprzedaży bezpośredniej. Direct telefoniczny

wzrósł w zeszłym roku o prawie 130 proc., natomiast internetowy o ponad 30 proc. Mimo tak dużej dynamiki, direct wciąż odgrywa marginalną rolę na polskim rynku ubezpieczeń majątkowych. Jego udział w przypisie składki nie przekracza 2 proc. Według badań GUS z kwietnia 2008 r., dostęp do Internetu ma w Polsce ponad 6 mln gospodarstw domowych (48 proc.). Na tym tle w całej UE gorzej od Polski wypada tylko osiem krajów. W najbardziej „uinternetowanej” w Europie Holandii dostęp do Internetu ma 86 proc. gospodarstw domowych.

Na rynku życiowym w związku z dynamicznym rozwojem produktów zwanych polisokatami, zmianie uległ też sposób dystrybucji ubezpieczeń na życie. Niezaprzeczalnym liderem są tu banki, będące głównym kanałem sprzedaży polisokat. Z danych PIU wynika, że w 2008 r. ponad połowa składki z ubezpieczeń grupowych na życie oraz ponad jedna trzecia z polis indywidualnych, zebrana została dzięki współpracy z bankami.

Popularność kanału bancassurance spowodowała, że zarówno ubezpieczyciele jak i banki wskazały na konieczność opracowania dobrych praktyk rynku bancassurance. Dokument, przyjęty w tym roku z inicjatywy PIU oraz Związku Banków Polskich, przewiduje, że banki będą dokładać należytej staranności, aby warunki objęcia ochroną określone w umowach z ubezpieczycielami były korzystne dla klientów. Świadczy o tym zapis, że postanowienia sformułowane niejednoznacznie interpretuje się na korzyść klientów. Intencją autorów dokumentu było stworzenie tekstu, który jest przejrzysty, czytelny i łatwo zrozumiały dla konsumentów, aby mogli oni w sposób samodzielny zapoznać się ze swoimi prawami w relacjach z bankami świadczącymi pewien rodzaj usług z obszaru bancassurance.

3.2. Kapitały ubezpieczycieli

Polski rynek ubezpieczeniowy zdominowany jest przez inwestorów zagranicznych. Mają oni 77 proc. udziałów w towarzystwach życiowych oraz prawie 80 proc., jeśli chodzi o ubezpieczenia majątkowe. Zarówno w dziale życiowym jak i majątkowym największym inwestorem zagranicznym są Niemcy. Niemieccy inwestorzy kontrolują zarówno dużych polskich graczy (Allianz, Hestia, Grupa HDI) jak i mniejszych (Concordia, Signal Iduna). W przypadku ubezpieczeń życiowych sporą rolę odgrywa Wielka Brytania (Aviva), Stany Zjednoczone (Amplico Life) oraz Holandia (ING, Aegon). Pod kontrolą polskich akcjonariuszy pozostaje największa krajowa grupa ubezpieczeniowa – PZU. Jej dominującym akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

Tabela 1. Dane dotyczące kapitałów ubezpieczycieli życiowych

LP.	Nazwa Zakładu	Nominalna wkł. Kapitału (tys. zł)	Wartość inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym (tys. zł)	Kraj pochodzenia kapitału	Udział inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym (proc.)
1	AMPLICO LIFE	11000	11000	Stany Zjednoczone	100,00
2	AEGON	333000	333000	Holandia	100,00
3	ALLIANZ ŻYCIE	118630	95260	Niemcy	80,31
4	AXA ŻYCIE	142500	35100	Szwajcaria	24,63
			49875	Wielka Brytania	35,00
			57525	Francja	40,36
5	BENEFIA Tuż	216761	216761	Austria	100,00
6	BZ WBK-AVIVA	21750	10875	Wielka Brytania	50,00

7	CARDIF POLSKA	30000	30000	Francja	100,00
8	AVIVA POLSKA TUŃ	74288	66858	Wielka Brytania	90,00
9	COMPENSA TUŃ	195208	138858	Austria	71,13
			56350	Niemcy	28,86
10	CONCORDIA CAPITAL	27000	26000	Niemcy	96,30
11	ERGO HESTIA TUŃ	54000	50240	Niemcy	93,04
12	FINLIFE	147000	147000	Austria	100,00
13	GENERALI ŻYCIE	61000	61000	Holandia	100,00
14	GERLING POLSKA TUŃ	25302	25302	Niemcy	100,00
15	ING TUŃ	41000	41000	Holandia	100,00
16	INTER-ŻYCIE	38000	34296	Niemcy	90,25
17	LINK4 LIFE	38000	4000	Holandia	10,50
18	MACIF ŻYCIE TUW	27600	27600	Francja	100,00
				Stany	
19	METLIFE TUŃ	50000	50000	Zjednoczone	100,00
20	NORDEA POLSKA	172530	172530	Szwecja	100,00
21	POLISA-ŻYCIE	65131	41	Niemcy	0,06
			13099	Holandia	20,11
				Stany	
22	PRAMERICA ŻYCIE	60000	60000	Zjednoczone	100,00
23	SIGNAL IDUNA ŻYCIE	26950	26950	Niemcy	100,00
24	SKANDIA	46000	46000	Szwecja	100,00
25	SKOK ŻYCIE	21030	15547	Luksemburg	89,27
26	UNIQA TUŃ	48775	19555	Austria	47,51
			8421	Wielka Brytania	19,68
	SUMA:	2092455	1930042		77

Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)

Tabela 2. Dane dotyczące kapitałów ubezpieczycieli majątkowych

LP.	Nazwa Zakładu	Nominalna wkł. Kapitału (tys. zł)	Wartość inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym (tys. zł)	Kraj pochodzenia kapitału	Udział inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym (proc.)
1	AIG POLSKA	73500	73500	Stany Zjednoczone	100
2	ALLIANZ	347080	347080	Niemcy	100
3	AXA TU	40000	40000	Szwajcaria	100
4	BENEFIA	61500	61500	Austria	100
5	BZ WBK-AVIVA	27000	13500	Wielka Brytania	50
6	AVIVA POLSKA	36600	32940	Wielka Brytania	90
7	COMPENSA	254639	156859	Austria	62
			97479	Niemcy	38
	CONCORDIA POLSKA				
8	TUW	57286	56374	Niemcy	98
9	D.A.S.	10000	10000	Niemcy	100
10	ERGO HESTIA	167481	167481	Niemcy	100
11	EULER HERMES	12252	12252	Niemcy	100
12	GENERALI TU	190310	190310	Holandia	100
13	HDI ASEKURACJA	142100	142100	Niemcy	100
14	HDI-GERLING POLSKA	19300	19300	Niemcy	100
15	INTER POLSKA	131200	131168	Niemcy	100
16	INTERRISK	78440	78383	Austria	100
17	LINK4 TU	111354	111354	Holandia	100

18	PTR	105180	5000	Wielka Brytania	5
19	PZM TU	46000	42000	Austria	91
20	PZU	86352	3462	Wielka Brytania	4
			29892	Holandia	35
21	SIGNAL IDUNA POLSKA	32810	32810	Niemcy	100
22	SKOK TUW	16337	14585	Luksemburg	89
23	TUW	23864	1618	Belgia	7
			11763	Francja	49
24	UNIQA TU	220308	150979	Austria	69
			66092	Wielka Brytania	30
25	WARTA	81277	81277	Belgia	100
	SUMA:	2372170	2181057		79,98

Źródło: KNF

3.3. Ubezpieczenia na życie

Wysoka dynamika zbieranych składek dotyczyła przede wszystkim rynku życiowego. Popyt na tzw. bezpieczne inwestycje, w połączeniu z polityką wysokich stóp procentowych spowodował, że klienci chętnie lokowali pieniądze w tzw. polisokatach. To produkty inwestycyjne zawierające jednak część ochronną. Z racji elementu ochronnego produkty te, podobnie jak inne ubezpieczenia na życie, zwolnione są z podatku od zysków kapitałowych.

Jednocześnie – głównie z powodu niekorzystnej sytuacji na rynku papierów wartościowych – znacznie spadła składka zbierana z polis powiązanych z funduszem kapitałowym. Spadek, licząc rok do roku – wyniósł prawie 50 proc.

W 2008 r. krajowe zakłady ubezpieczeń na życie zebrały prawie 39 mld zł składek. W stosunku do 2007 r. jest to wzrost o ponad 50 proc. Jednocześnie w 2008 r. wypłacono ponad 19 mld zł odszkodowań i świadczeń, ponad 86 proc. więcej niż rok wcześniej. Wypłacone świadczenia miały związek przede wszystkim z wycofywaniem się klientów z produktów powiązanych z funduszami inwestycyjnymi.

Przypis składki brutto poszczególnych zakładów życiowych oraz wartość wypłaconych odszkodowań przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Składka oraz wartość odszkodowań wypłaconych przez zakłady życiowe

LP.	Nazwa Zakładu	Składka 2007 (tys. zł)	Składka 2008 (tys. zł)	Świadczenia 2007 (tys. zł)	Świadczenia 2008 (tys. zł)
1	AEGON	2 787 829	914 420	388 248	1 279 264
2	ALLIANZ ŻYCIE	1 639 348	1 509 060	393 060	757 743
3	AMPLICO LIFE	1 887 865	1 734 178	658 312	706 444
4	ASPECTA ŻYCIE	65 990	-	11 739	-
5	AXA ŻYCIE	382 270	1 604 890	120 360	584 638
6	BENEFIA TUŃŻ	377 944	986 686	18 498	375 790
8	BZ WBK - AVIVA TUŃŻ	-	59 013	-	149

9	CARDIF POLSKA	448 040	452 113	35 285	46 352
10	AVIVA POLSKA TUnż	3 139 073	3 993 935	1 287 363	2 533 417
11	COMPENSA TUnż	266 759	367 125	50 676	113 482
12	CONCORDIA CAPITAL	19 376	15 080	2 255	3 740
13	STUnż ERGO HESTIA	221 214	269 332	87 827	96 504
14	TUnż EUROPA	1 204 740	2 657 004	388 846	833 236
15	FINLIFE	69 416	-	22 777	-
16	GENERALI ŻYCIE	537 539	792 027	314 591	482 252
17	HDI-GERLING ŻYCIE	296 164	167 259	146 156	162 644
18	ING TUnż	1 381 771	3 876 007	471 772	561 669
19	INTER-ŻYCIE	8 290	6 041	4 936	3 690
20	LINK4 LIFE	7	1 357	-	322
21	MACIF ŻYCIE TUW	1 945	3 759	711	762
22	METLIFE	260 157	429 046	48 325	67 202
23	NORDEA POLSKA	882 490	1 336 407	331 713	989 060
24	POLISA-ŻYCIE	58 510	65 438	33 551	34 806
25	PRAMERICA ŻYCIE	120 472	125 250	32 170	29 414
26	PZU ŻYCIE	7 265 830	13 082 075	4 897 365	7 440 165
27	TUW REJENT-LIFE	10 568	10 748	2 227	2 959
28	SIGNAL IDUNA ŻYCIE	17 534	16 906	10 984	10 570
29	SKANDIA	913 462	377 560	153 044	255 329
30	SKOK ŻYCIE	55 811	48 532	21 385	30 353
31	UNIQA TUnż	230 090	1 154 891	174 121	643 745
32	UNIVERSUM-ŻYCIE	3 122	3 578	881	763
33	TUnż WARTA	721 800	2 926 256	305 479	1 344 145
	SUMA	25 275 424	38 985 971	10 414 658	19 390 608

Źródło: KNF

3.4. Ubezpieczenia majątkowe

Rynek majątkowy – podobnie jak życiowy – zanotował w 2008 r. wzrost składki. Najważniejszą częścią tego segmentu wciąż pozostają ubezpieczenia komunikacyjne (OC i AC). W 2008 r. z obowiązkowego OC komunikacyjnego zakłady zebrały ponad 6,8 mld zł, czyli o prawie 13 proc. więcej niż przed rokiem. W nieco większym tempie rosły odszkodowania wypłacane z OC. Zakłady wypłaciły w 2008 r. 4,2 mld zł odszkodowań – 13,3 proc. więcej niż w 2007 r.

Rok 2008 przyniósł też wzrost liczby dobrowolnych ubezpieczeń komunikacyjnych – czyli autocasco. Na koniec 2008 r. taką polisę miało już ponad 4,5 mln kierowców. Rok wcześniej liczba polis sięgała 4,2 mln.

W przypadku polis komunikacyjnych należy wspomnieć o obowiązującym do końca 2008 r. tzw. podatku Religii. Wszystkie zakłady ubezpieczeń, prowadzące w Polsce biznes komunikacyjny, zobowiązane były do przekazywania 12 proc. składek z OC komunikacyjnego na konto Narodowego Funduszu Zdrowia. Pieniądze w założeniu miały służyć ofiarom wypadków drogowych i finansować ich leczenie. W rzeczywistości Ministerstwo Zdrowia, które było pomysłodawcą tego prawa, nie wyliczyło nigdy, ile kosztuje w Polsce leczenie ofiar wypadków.

W 2008 r. z tytułu podatku Religi, ubezpieczyciele wpłacili na konto NFZ ponad 800 mln zł. Większość zakładów ubezpieczeń była zmuszona, w związku z podatkiem Religi podnieść ceny, jednak polisy OC pozostały produktami nierentownymi. W 2008 r. strata z OC (wynik techniczny) wyniosła blisko 700 mln zł. Dla porównania dzięki polisom autocasco, zakłady zarobiły w 2008 r. 438,7 mln zł. Podatek Religi został w Polsce zniesiony z końcem 2008 r.

Polityka kredytowa banków a także zawirowania na rynkach finansowych spowodowały, że lawinowo wzrosła w 2008 r. liczba polis zabezpieczających kredyty. Na koniec roku ubezpieczeń od tzw. różnych ryzyk finansowych było prawie 200 tys., podczas gdy rok wcześniej zaledwie 61 tys.

Na rynku ubezpieczeń majątkowych zebrano w 2008 r. ponad 20 mld zł składki. To wynik o ponad 11 proc. lepszy niż na koniec 2007 r. Towarzystwa wypłaciły 10,2 mld zł odszkodowań i świadczeń, czyli o 11 proc. więcej, licząc rok do roku. Jeśli chodzi o tempo wzrostu składki, to był to jeden z najlepszych wyników w ostatnich latach.

W 2008 r. kryzys nie spowodował spadku liczby dobrowolnych ubezpieczeń majątkowych. Na koniec roku było w Polsce ponad 40 mln takich umów, o 3,3 proc. więcej niż rok wcześniej. Wzrost liczby polis nie oznacza jednak, że kryzys nie jest widoczny na rynku majątkowym. Spadła m.in. liczba ubezpieczonych mieszkań i domów – z 7,9 mln do 6,7 mln.

3.5. Ubezpieczenia majątkowe dla firm

Według danych KNF, w 2008 r. polskie firmy wydały na ubezpieczenia majątkowe ponad 8,7 mld zł. To o ponad 16 proc. więcej niż rok wcześniej. Najwięcej składek dotyczyło ubezpieczeń komunikacyjnych – około 3,2 mld zł. Drugą najważniejszą dla firm grupą ubezpieczeń są polisy od ognia i innych żywiołów. W zeszłym roku firmy wykupiły ponad 1 mln takich polis (wzrost rok do roku o 4,5 proc.), płacąc za nie ponad 780 mln zł. Innymi popularnymi w firmach polisami są także OC ogólne oraz ubezpieczenia wypadkowe.

Wartość przypisu składki brutto oraz wypłaconych odszkodowań na całym rynku majątkowym w 2008 r. pokazana jest w Tabeli 4.

Tabela 4. Wartość wypłaconych świadczeń i zebranych przez zakłady składek (tys. zł)

LP.	Nazwa Zakładu	Składka 2007 (tys. zł)	Składka 2008 (tys. zł)	Świadczenia 2007 (tys. zł)	Świadczenia 2008 (tys. zł)
1	AIG	27 037	-	18 961	0
2	ALLIANZ	1 378 813	1 611 609	580 630	818 456
3	AXA	2 580	26 111	621	3 105
4	BENEFIA	136 027	161 290	61 688	88 250
5	TUW BEZPIECZNY DOM	1 662	922	-	-
6	BRE UBEZPIECZENIA	24 462	126 570	1 185	10 313
7	BZ WBK - AVIVA	-	15 614	-	68
8	AVIVA POLSKA	113 346	193 161	19 447	41 915
9	COMPENSA CONCORDIA POLSKA	491 687	585 633	248 248	314 117
10	TUW	96 398	141 093	59 898	50 238
11	TUW CUPRUM	24 697	23 273	10 599	7 991
12	D.A.S.	10 181	11 827	2 227	2 619
13	ERGO HESTIA	1 484 505	1 805 029	617 644	811 273
14	EULER HERMES	134 336	154 253	37 909	69 275

15	EUROPA	214 320	253 083	9 270	208
16	FILAR	239 296	-	128 130	-
17	GENERALI	403 193	600 138	176 279	245 703
18	HDI ASEKURACJA	855 848	856 590	475 519	499 797
19	HDI-GERLING	102 773	89 521	35 633	41 633
20	INTER POLSKA	42 278	59 072	14 963	18 887
21	INTERRISK	611 453	715 428	194 388	249 375
22	KUKE	17 675	15 014	5 302	9 716
23	LINK4	225 311	255 842	98 859	137 840
24	MTU	255 392	358 338	114 070	147 431
25	PARTNER	-	483	732	257
26	POCZTOWE TUW	52 643	32 874	36 274	30 388
27	PTR	283 860	283 707	186 431	179 568
28	PTU	392 809	425 524	232 571	235 197
29	PZM TU	28 027	184 226	5 548	43 924
30	PZU	7 981 990	8 217 789	4 512 263	4 586 363
31	SIGNAL IDUNA	73 920	76 389	37 666	45 991
32	TUW SKOK	71 909	92 694	2 339	3 451
33	TUW TUW	143 894	188 136	71 416	89 446
34	TUW TUZ	49 795	39 898	19 854	22 915
35	UNIQA	402 620	664 871	258 000	368 970
36	WARTA	1 848 226	2 018 311	929 607	1 045 281
	SUMA	18 222 963	20 284 314	9 204 171	10 219 963

Źródło: KNF

3.6. Ubezpieczenia zdrowotne

Polska jest krajem od wielu lat borykającym się ze słabą kondycją służby zdrowia. Polski system jest systemem publicznym, w którym każdy zobowiązany jest odprowadzać co miesiąc składkę na rzecz publicznego płatnika, jakim jest Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ). Brak konkurencji ze strony prywatnych płatników (nie są dopuszczeni do systemu), ciągły brak środków w publicznym systemie oraz śladowa ilość prywatnych szpitali powodują, że Polacy coraz więcej pieniędzy na leczenie wydają z własnej kieszeni. Z danych PIU wynika, że w 2008 r. w Polsce wydatki na opiekę medyczną wyniosły ok. 81 mld zł, z czego Polacy z własnej kieszeni wydali ponad 25 mld zł, a prawie 2 mld zł dołożyli pracodawcy. Jeszcze dwa lata wcześniej wydatki indywidualne wynosiły 21,2 mld zł.

Mimo gotowości Polaków do współpłacenia za opiekę medyczną, ubezpieczenia zdrowotne stanowią wciąż śladową część rynku ubezpieczeń. Z danych PIU wynika, że ubezpieczyciele zbierają rocznie z polis medycznych 120-150 mln zł składek. Powodem słabego rozwoju ubezpieczeń zdrowotnych jest przede wszystkim brak spójnego systemu, dotyczącego obecności prywatnych firm na rynku. Ponadto problemem polskiego rynku medycznego są tzw. firmy abonamentowe, które bez żadnego nadzoru oferują usługi quasi-ubezpieczeniowe, korzystając dodatkowo z zachęt podatkowych.

Polska Izba Ubezpieczeń kilkanaście miesięcy temu przedstawiła projekt kompleksowej reformy ubezpieczeń zdrowotnych. Projekt wysoko oceniony zarówno przez ekspertów jak i przedstawicieli administracji rządowej, bazował przede wszystkim na stworzeniu konkurencyjnych wobec NFZ prywatnych płatników. Projekt zakładał współfinansowanie usług medycznych z własnej kieszeni, ale przy jednoczesnym zachowaniu zasady solidarności społecznej.

3.7. Zyski zakładów ubezpieczeń

Wprawdzie wynik techniczny (z podstawowej działalności) zakładów ubezpieczeń spadł w 2008 r. o ponad 10 proc., do 4,2 mld zł. Zmniejszył się także zysk netto całego sektora. Zakłady majątkowe, zanotowały wynik netto 1,19 mld zł*, czyli o ok. 40 proc. mniej niż rok wcześniej. Ogółem wynik netto całego sektora wyniósł ponad 3,7 mld zł i był o 28 proc. gorszy niż rok wcześniej. Z powodu niekorzystnej sytuacji na giełdzie, w 2008 r. spadł wynik netto towarzystw życiowych – z 3,3 mld zł do 2,6 mld zł.

Tabela 5. Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń w 2008 r.

Wielkość	Wynik 2007 (mld zł)	Wynik 2008 (mld zł)	Zmiana (proc.)
Wynik techniczny ogółem	4,687	4,188	-11
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3,452	3,447	0
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych	1,234	0,74	-40
Zysk netto ogółem	5,289	3,775	-28
Zysk netto zakładów życiowych	3,289	2,579	-22
Zysk netto zakładów majątkowych*	2	1,19	-40

Źródło: KNF

* zysk netto liczony bez dywidendy przekazanej w 2008 r. z PZU Życie do PZU